

Št. zadeve: 6221-0001/2024/2
Datum: 8. 1. 2024

Predlog za razglasitev kulturnega spomenika lokalnega pomena

Črnomelj – Hiša Ulica Staneta Rozmana 15, EID 1-09846

Fototeka OE Novo mesto, Vita Weiss Babič, 2024

Nosilec priprave predloga:
Vita Weiss Babič

Predlog pripravili:
Judita Podgornik Zaletelj
Vita Weiss Babič

Vodja območne enote:
mag. Dušan Štepec

Predlog za razglasitev kulturnih spomenikov lokalnega pomena

Odlok o razglasitvi hiše Ulica Staneta Rozmana 15 v Črnomlju za kulturni spomenik lokalnega pomena

Občina: **ČRNOMELJ**

Predlagatelj: **ZVKDS OE Novo mesto**

Datum izpisa: 8. 1. 2025

NOVA RAZGLASITEV

Zvrst: stavbe

Identifikacija spomenika: Črnomelj - Hiša Ulica Staneta Rozmana 15, EID 1-09846
--

Vir: Fototeka OE Novo mesto
Fotograf: Vita Weiss Babič
Leto: 2024

Obseg razglasitve: posamezni spomenik

Opis spomenika:

Enonadstropna stavba s trisosno glavno fasado, poudarjenim vogalnim pomolom v nadstropju, ki učinkovito uveljavlja svojo vogalno lego, je bila pozidana v letih 1910-1913 na prostoru nekdanje petosne hiše iz sredine 19. stol. V letih 1927-29 je bila na prostoru nekdanjega dovoza na dvorišče dozidana še ena os tako, da se je v nadstropju ponovil na oblikovno enak način motiv vogalnega pomola. Stavba je pokrita z dvokapno streho na čop, ki je prevzet iz kmečkega stavbarstva. V zasnovi osrednje ulice mestnega jedra Črnomelj velja hiša kot pomembna dominanta prostora z bogato dekorirano fasado, ki združuje historicistične in secesijske stilne prvine.

Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik:

- V zasnovi osrednje ulice mestnega jedra Črnomelj velja hiša kot pomembna dominantna prostora.
- Enonadstropna stavba s trisošno glavno fasado, poudarjenim vogalnim pomolom v nadstropju.
- Ohranjena fasada z dekorativnimi elementi, gabariti objekta, osi, oblika strehe in funkcija objekta (poslovno pritličje in stanovanje v nadstropju).
- Bogata dekorirana fasada, ki združuje historicistične in secesijske stilne prvine.
- Družina Koren je bila v času med obema vojnama vpeta v družabno in društveno življenje v Črnomlju. Finančno so pomagali posameznim društvom in šolam.

Varovane sestavine spomenika:

- Stavba stoji v južnem delu historičnega mestnega jedra in oblikuje vogal Ulice Staneta Rozmana in Ulice Lojzeta Fabjana.
- Stavba je ena ključnih v oblikovanju vzhodne stavbne linije nekdanjega cestnega trga, ki je v novejši dobi postal glavna mestna in tranzitana ulica.
- Ohranjena je prvotna prostorska zasnova hiše in njena pojavnost.
- Ohranjen je zunanji tlorisni gabarit.
- Ohranjen je višinski gabarit.
- Bogata petosna, simetrična in dekorirana fasada, ki združuje historicistične in secesijske stilne prvine.
- Bogato členjena fasada s poudarjenimi okenskimi okvirji.
- Bogat sims s kovinskimi konzolami.
- Fasada v pritličju historicistične prvine, v nadstropju pa je uporabljena bogata secesijska motivika.
- Dvokapna streha na čop krita z bobrovcem.
- Erkerja s polkrožno kupolasto streho krita z vlaknocementnimi moduli v opečni barvi. Bobrovec na dvokapni strehi na čop. Vlaknocementni moduli v opečni barvi na kupolastih strehah erkerjev.
- Stavbno pohištvo v večjem delu ni ohranjeno. Varujejo se gabariti odprt in oblika v skladu s historično dokumentacijo.
- V pritličju je javni program, v nadstropju in na podstrešju pa stanovanjska namembnost.
- Velika verjetnost je, da se pod opleski nahajajo stenske poslikave.
- Zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

Obseg spomenika:

parc. št. 22/37, 22/38, vse k. o. 1535 ČRNOMELJ;
stavbe št. 297, 1410, vse k. o. 1535 ČRNOMELJ

Varstveni režim spomenika:

- ohranjanje vseh varovanih sestavin spomenika;
- ohranjanje javnega programa v pritličju in stanovanjske namembnosti v nadstropju v največji možni meri ter uvajanje novih namembnosti.
- uporabo za namene, ki so skladni z družbenim pomenom spomenika;
- prepoved predelav arhitekture spomenika v celoti ali njegovih delov;
- prepoved predelav, poškodovanja ali uničevanja objektov in grajenih struktur;
- prepoved postavljanja ali gradnje začasnih ali trajnih objektov, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen kadar so ti potrebni za uporabo, delovanje, ohranjanje in prezentacijo spomenika ter v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji zavoda;
- omogočanje dostopnosti javnosti na način, ki ne ogroža varovanih sestavin spomenika in posega v pravice lastnikov v najmanjšem možnem obsegu;
- redno in strokovno vzdrževanje ter obnavljanje varovanih sestavin spomenika;
- redno in strokovno spremljanje, ki ga opravlja zavod;

- omogočanje znanstvenoraziskovalnih in učno-demonstracijskih del, ki prispevajo k boljšemu poznavanju spomenika in k povečanju njegove pričevalnosti, ob posegih v stene in strop je potrebno izvesti predhodne sondažne raziskave;
- v prostor oziroma zemeljske plasti se posega izjemoma, če se na podlagi rezultatov predhodno opravljenih arheoloških raziskav izkaže, da je to možno;
- pred posegi v prostor oziroma zemeljske plasti je potrebno opraviti arheološke raziskave s katerimi se natančneje določijo ukrepi varstva ali arheološke ostaline nadzorovano odstranijo. Arheološke raziskave obsegajo tudi poizkopavalno obdelavo arhiva arheološkega najdišča;
- v postopkih priprave prostorskih aktov se lahko zahteva izvedba arheoloških raziskav s katerimi se natančneje določijo ukrepi varstva ali arheološke ostaline nadzorovano odstranijo. Arheološke raziskave obsegajo tudi poizkopavalno obdelavo arhiva arheološkega najdišča;

Obrazložitev predloga:

Lastnika objekta sta podala pobudo za razglasitev hiše za spomenik lokalnega pomena.

Po opravljenem vrednotenju hišo ugotavljamo, da so izpolnjeni kriteriji za razglasitev kulturnega spomenika lokalnega pomena.